

แบ่งปัน แลกเปลี่ยน หมุนเวียนหนังสือให้อ่าน

คอลัมน์ สยามประเทศไทย

โดย สุจิตต์ วงษ์เทศ

คนไทยอ่านหนังสือน้อยลง เลยอดแรงหาทางแก้ปัญหา เพื่อกระตุ้นให้คนไทยอ่านหนังสือมากขึ้น

"เพราะการอ่านจะสร้างจินตนาการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ" นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พุดจาดต่อสาธารณชนเปิดงานหนังสือเด็กแห่งชาติ (มติชน ฉบับวันศุกร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๒ หน้า ๒๒)

นอกจากการอ่านจะสร้างจินตนาการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และเพิ่มขีดความสามารถแล้ว ขอยกข้อเขียนของอาจารย์ นิธิ เอียวศรีวงศ์ (ในมติชนสุดสัปดาห์) มาเพิ่มให้อีกว่า

ยังเท่ากับติดตั้งพลังแห่งความรู้ที่จะคิดเองเป็น แล้วทำให้เกิดเสรีชน อันเป็นคุณสมบัติสำคัญของความเป็นมนุษย์และพลเมือง (ในระบบเลือกตั้งอย่างประชาธิปไตย)

ด้วยเหตุนี้เอง คุณ มกุฏ อรฤดี (บรรณาธิการบริหารสำนักพิมพ์ผีเสื้อ) ถึงสร้างโครงการ "ระบบหนังสือหมุนเวียน" ขึ้นมาแบ่งปันให้ผู้คนได้รู้ แล้วลงมือแลกเปลี่ยน

"หมุนเวียนหนังสือ มีหนังสือหนึ่งเล่ม แลกอ่านกับเพื่อนหนึ่งคน-สองคน-สามคน-สี่คน-ล้านคน-สิบล้าน-หกสิบล้านคน เอื้อเพื่อเพื่อแผ่กัน แลกเปลี่ยนกัน พุดคุย ถามไถ่ทุกซ่สุข ช่วยเหลือกัน ยิ้มแย้ม หัวเราะ รื่นเริง เป็นมิตร

แต่นั้น--เห็นใหม่ ขนมหมดไปทีละชั้น เหลือแต่หนังสือ แล้วเราก็กลับบ้านด้วยหัวใจเป็นสุข โรงเรียนทั้งหลายต่างมี หนังสือ ให้เด็กๆ แลกกันอ่าน ดีไหม"

คุณมกุฏยังบอกอีกว่า "การมีโอกาสด่านหนังสือดี นับเป็นโชคของมนุษย์"

เรื่องหมุนเวียนหนังสือ ผมเคยเขียนบอก

กระทรวงศึกษาธิการนานหลายวันแล้ว ให้บริหารจัดการ ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ที่มีทั่วประเทศอย่างมีคุณภาพ แล้วแลกเปลี่ยนแบ่งปันหนังสือกันได้

แต่ทว่า "ประเทศไทย--หากรัฐบาลไม่ใส่ใจเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งการอ่าน การเรียนรู้ และสรรพวิชาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจนจัดการด้านความรู้ ความคิด ความเข้าใจในระบบหนังสือ ตั้งแต่ราก ให้หยิ่งลึก ปักโคนมั่นคง ทั่วถึงและไม่คิดเพียงต้อยอดอย่างง่ายๆ หรือหวังผลไถ่ๆ ต้นๆ เร็วๆ เสียแต่วันนี้

ในห้องสมุดไม่มีหนังสือเด็กให้อ่าน เพราะคนดูแลห้องสมุดไม่อ่านหนังสือเด็กๆ

จรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รว.ศึกษาธิการ พุดคุยกับเด็กๆ ระหว่างเป็นประธานเปิดงานวันหนังสือเด็กแห่งชาติ และร่วมวาดภาพการ์ตูน พ่อแม่ลูกอ่านหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๗ และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ ๗ ที่ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ โดยทางสมาคมผู้จัดพิมพ์ฯจัดพิมพ์คู่มือมูลค่า ๑๐๐ บาท จำนวน ๑ หมื่นใบ แจกให้แก่เด็กและเยาวชน อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง ๑๕ ปี จำนวน ๑ หมื่นคน (ภาพและคำบรรยายจาก โพสต์ทูเดย์ ฉบับวันศุกร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๒ หน้า A๒)

อย่านับด้วยร้อยปีเลย จวบวารสิ้นโลก กระทั่งบังเกิดดาวมนุษย์ชาติดวงใหม่ เราก็จะยังล้าหลังเรื่องหนังสือ สืบไปชั่ว นิรันดร์"

ย้อนกลับไปเรื่องห้องสมุดประชาชน (เขียนเมื่อวาน) ที่ไม่ใช่สมบัติของประชาชน ส่งผลให้การอ่านเป็นวาระของชาติที่ไม่อ่าน (หนังสือ)

แต่กระทรวงศึกษามีห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ทั่วประเทศ ไม่ได้เดือดร้อนอะไรเลย ยังคงปล่อยให้ตกอยู่ในอำนาจบริหารจัดการของคนไม่เห็นคุณค่าหนังสือ แล้วไม่เห็น "หัว" ประชาชนชาวบ้าน

ที่มา : มติชนรายวัน วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ หน้า ๒๑